

Upravništvo: Ljubljana, Puccinjeva
ulica 5 — Telefon št. 31-22, 31-23
31-24.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccin-
jeva ulica 5 — Telefon 31-25, 31-26

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.

IZKLUČNO ZASTOPSTVO za ogle-
se iz Kr. Italije in tujemstva ima

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

JUTRO

PONEDELJSKA IZDAJA

Uredništvo:
Ljubljana, Puccinjeva ul. 5. Telefon
št. 31-22, 31-23, 31-24, 31-25, 31-26
Ponedeljska izdaja »Jutra« izhaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Naroča
se posebej in velja mesečno L. 3.—
Rokopisi se ne vračajo. — Oglaš po
tarifi.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Odbit napad sovražnikovih tankov v Tunisu

60 oklopnih voz uničenih — Bombardiranje sovražnikovih oporišč — 10 sovražnih letal sestreljenih

Glavni stan italijanskih oboroženih sil je objavil danes naslednje 1051. vojno poročilo:

Na tuniškem področju se razvija obrambno premikanje osnih čet po načrtu.

V srednjem odseku je bil z močno podporo letalstva zavrnjen hilen napad sovražnih oklopnih sil, ki so izgubile 60 oklopnih voz.

Naši bombniki so uspešno napadali prekrbovalna in pristaniška oporišča sovražnika. Štiri letala so zrušili italijanski in nemški lovci, dve drugi pa nad Sredozemskim morjem naša letala, ki so v zraku spremljala konvoje.

Oddečki angleško-ameriškega letalstva so bombardirali Neapelj, Cagliari in La Maddalena.

V Neaplju se je deloma porušilo nekaj vseh, med prebivalstvom pa je treba obžalovati 4 smrtna žrtve in 34 ranjenih. Tri štirimotorna letala so se zrušila v morje po zaslugi lovcev, četrto pa je bilo uničeno z obstreljevanjem obrambnega topništva.

Število žrtev v ostalih krajih se ni ugotovljeno.

Minister za narodno vzgojo v Grossetu

Grosseto, 10. apr. s. Minister za narodno vzgojo Eksc. Carlo Alberto Biggini, ki se je za kratek čas ustavil tukaj, je v spremstvu zastopnikov oblasti obiskal poljedelsko šolo in poljedelski tehnični zavod ter prikličen podjetje, obenem pa si je ogledal tudi kraj, kjer bodo zgrajene stavbe za novi zavod. Ponejše je minister obiskal tudi mestni muzej, občinsko knjižnico in državni licej. Pri nadaljnjem ogledu mesta se je poklonil padlim v vojni in padlim za Revolucijo, nato pa je v kapelici Liktorskega doma sprejel raport voditeljev Fašistične stranke, predvsem onih, ki jim je posvečena vzgoja mladine v mestu in pokrajini, katerim je obrazložil nekatere vidike skorajšnje reforme in dal smernice vzgojnemu, po katerih morajo uravnati svoje delovanje v tej veliki zgodovinski

Preračunsko poročilo ministrstva za javna dela za finančno dobo 1943-44

Rim, 10. apr. s. Glavna proračunska komisija zbornice fašizem in korporacij je odobrila poročilo o proračunskih stroških ministrstva za javna dela za finančno leto 1943/44, ki ga je sestavil narodni svetnik Enzo Casalini. Poročilo ugotavlja v uvodu, da je bila skrb zbornice posvečena predvsem dvema področjema in sicer gradbenemu ter stroškom za popravilo poškodb zaradi vojne. Nadalje je poudarjeno v poročilu, da je delavnost na gradbenem polju ena glavnih smernic politike ministrstva za javna dela, ker stremi za tem, da bi vsi Italijani imeli zdrav dom, ki je temelj telesnega in duševnega zdravja naroda. V prizadevanju, da bi se popravile škode zaradi vojne, je uprava znova dokazala duh velikodušnosti in one organizacijske spretnosti, s katerimi se je uveljavila tudi v drugih težjih okoliščinah življenja naroda. Podporna dela so vodili uradi civilne gradbene službe, ki so se pri tem posluževali zasebnih podjetij, obenem s sodelovanjem sindikalnih ustanov in industrijev, kakor tudi skupnih organizacij podjetij in delavstva za nabiranje delavcev. Da bi bilo to podporno delo še plodnejše, kar velja predvsem za tehnična dela na vojnem področju in tudi v notranjosti države, bi bilo koristno, da bi bili pri teh delih zaposleni po večini vsi tehniki, ki jih država ima bodisi v javni upravi ali v zasebnih poklicih. Za izvršitev del, ki jih zahteva vojni čas in ki se ne dajo določiti v naprej, se je pokazalo za potrebno tudi to, da razpolaga uprava za javna dela s posebnim izvršnim aparatom, ki je vsak čas pripravljen začeti delo brez velikega zavlačevanja. Z druge strani se zdi tudi prikladno, da v gotovih primerih uprava

Amnestija na Hrvaškem

Zagreb, 10. apr. s. Ob drugi obletnici ustanovitve Nezavisne Države Hrvatske je Poglavitnik izdal odlok o amnestiji. Odlok se ne nanaša na politične izseljence in na kršitelje zakonov o prehrani. Z drugim odlokom je Poglavitnik pomilostil nekatere krivce za kazni po vojaškem zakoniku.

Razdelitev nagrad rumunskim poljedelcem

Bukarešta, 10. apr. s. Danes so bile tukaj razdeljene nagrade poljedelcem, ki so v pretekli sezoni največ pridelali. Svečanosti razdelitve nagrad je prisostvoval podpredsednik ministrskega sveta prof. Mihael Antonescu, ki je pri tej priliki obrazložil cilje agrarne politike za obogatitev delovnih sredstev in uspehov v proizvodnji in s številkami proizvodnje dokazal, da je rumunsko poljedelstvo kljub vojni v polnem in trajnem napredovanju. Rumunski narod, je zaključil profesor Antonescu, ni nikoli ločil meča od pluga. To je njegova usoda in v tej usodi je vsa tajnost njegove sile in njegove zmage.

uri domovine. Minister je nato odšel v Castellaccio, kjer je obiskal poljedelsko šolo in prisostvoval izjavljanju zborovskega petja ter se tudi podrobno razgovarjal z domačini kmeti. Popoldne je Eksc. Biggini zapustil Grosseto in se vrnil v Rim.

Podtajnik Stranke v Cosenzi

Cosenza, 10. apr. s. Podtajnik stranke Carlo Scorza je po predrebi ministra Vidusa obiskal področje, ki so ga prizadejali letalski napadi v pokrajini Cosenza. V spremstvu zveznega agenta je obiskal družine padlih, ranjenih in škodovanih ter jim razdelil v Ducejevemu imenu »pore Stranke«. V Cosenzi je podtajnik Scorza potem, ko je počastil padle junake Revolucije, obiskal pri Zvezi borbenih fašizem urad bojnikov in ženskih fašizem, zvezno poveljstvo GIL-a in telovadnico »Bruno Mussolini« ter prisostvoval vežbam strankam tekmar mladinskih oddelkov. Strankin podtajnik Scorza je naslovil na oddelke mladih fašistov in oddelke specialistov GIL-a vzpodbudne besede. Nato je obiskal središče za delovno šolanje inšpektorat središča za gospodinjstvo, shajališča srednješolskih dijakov, zvezno središče za motorizacijo, krajevno skupino »Migliori« in sedež zveze družin padlih bojnikov in pohabljenec. Narodni svetnik Scorza je obiskal tudi družino železničarja Sica, ki je padev v izvrševanju svoje dolžnosti, med nekim sovražnim letalskim napadom, ter je izrekel vdovi in njenim desetim otrokom solidarnost stranke. V paviljonu Rdečega križa v civilni bolnišnici se je Strankin podtajnik pomudil z ranjenci sovražnega letalskega napada in z vojaki, ki tu ležijo. V Liktorskem domu je imel nato raport s hierarhi in voditelji bojniških sindikalnih in podrejenih organizacij. Zvezni tajnik je poročal o delavnosti do danes ter zadržal še enkrat, da je cosentinski fašizem zavestno v bojni črti. Narodni svetnik Scorza je potem sporočil smernice Strankinega tajnika. Raport se je zaključil s toplimi in strastnimi vzkliki Duceju.

izvršuje razna dela v lastni režiji. Duce sam pripisuje javnim delom temeljno važnost, kar izvira med drugim tudi iz naslednjih podatkov: V času od 1. 1862 do proračunskega leta 1923/24 je bilo v 60 letih za javna in obče koristna dela izdanih 26,6 milijarde lir (v sedanjih vrednostih), medtem ko je bilo samo v 20 letih fašističnega režima izdanih v iste namene 33,6 milijarde, pri čemer pa so melioracijska dela všteta samo do vseh leta 1928, ker je potem to delo prešlo v pristojnost poljedelskega ministrstva. Po zmagi bodo načrti za javna dela brez dvoma zavzeli eno najpomembnejših mest in osebja, ki ga že sedaj primanjkuje upravi za javna dela, bo še ogromno potrebnega v bodočnosti.

Poročilo navaja potem nekatere temeljitte ukrepe glede ureditve osebnih zadev uradnih, ki je zaposleno pri javnih delih, drugi ostavki poročila pa se nanašajo na reformo vrhovnega sveta za javna dela z istočasno uvedbo osrednje tehnične centrale. Nadalje govori o stalno naraščajočem razvoju hidroelektričnih naprav, ki so narodu v vojni prinesle bogate koristi, o potrebah razširjenja prometnih zvez po končani vojni, o upoštevanju vrednih zahtev, da bi se čim prej uresničil načrt vodne poti mednarodnega pomena med Benetkami in Locarnom z izgraditvijo prekopa med Cremono in Mantovo. Iz celotnega pregleda izvršenih in bodočih del v ministrstvu za javna dela prihaja poročevalec do zaključka, da je uprava tudi v vojnem času kljub vsem mogočim težavam, ki ovirajo razvoj takih del ali so sploh odvisna od trenutnega stanja vojne, v polni meri izvedla svoje naloge.

Italijansko-rumunsko kulturno sodelovanje

Bukarešta, 10. apr. s. O kulturnem sodelovanju med Italijo in Rumunijo, ki je bil predvčerajšnjim zvečer podpisan v Bukarešti, objavljajo danes vsi listi obširne komentarje. »Universul« naglašuje, da so bile vezi med Italijo in Rumunijo že od nekdaj zelo tesne po plemenski in kulturni skupnosti, sedaj podpisani sporazum pa ustvarja še širšo podlago za razvoj in uveljavljanje duhovnih vrlin obeh bratrskih narodov. S tem sporazumom bo trajno italijansko-rumunsko sodelovanje pomagalo še bolj uveljaviti duhovne vrednote, ki so v teku stoletij dvignile človečanstvo. »Curentul« ugotavlja, da je ta sporazum nov in trden temelj globokoga bratstva obeh narodov latinskega plemena, ki sta danes združena v trdi borbi, obenem pa tudi vztrajno odločena doseči skupni cilj kot odposlanca evropske civilizacije in svobode. Oficiozno »Timpul« naglašuje, da sta oba naroda bratsko združena v gigantski borbi za ohranitev istega skupnega ideala in da prav zaradi tega ni bilo mogoče izbrati bolj prikladnega trenutka za sklenitev tega sporazuma, ki je nov mejnik na skupni poti kulturne vzajemnosti, za katero že dolgo stremita oba naroda.

Bombardiranje sovjetskega zaledja

Uspešno čiščenje področja severnozapadno od Izjuma

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 11. apr. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na vzhodni fronti je potoke dan, razen uspešnih očiščevalnih bojov na področju severnozapadno od Izjuma, mirno.

Letalstvo je napadalo po raznih odsekih z močnimi silami sovjetske postojanke in olajevalo sovražni dovoz in industrijske cilje v zaledju sovražnika.

V hudih menjajočih se bojih so bili zavrnjeni sovražnikovi napadi za prodor južnozapadno od Tula in zapadno od Kalužana, ki jih je odli z nadmočnimi silami in so jih podpirali močni letalski oddelki. Sovražnik so bile deloma v protisunkih povzročene hude izgube, razen tega pa je bilo uničenih tudi 60 oklopnih voz.

Sovjetski neuspehi ob spodnjem Kubanu

Berlin, 9. aprila. s. Kubanski mostišče je bilo tudi večeraj prizorišče ponovnih, a brezuspešnih sovjetskih napadov, ki so bili omejeni na nekatere majhne odseke, kakor so pač dovoljevale terenske okoliščine, ki so postale skoraj povsod zelo slabe. Na nekaterih točkah so bili sovražni napadi strti v kali s topništvom. Na drugih točkah so bile sovražne sile, ki niso bile močnejše od enega bataljona, povsod odbite s protinapadi. Ob mraku so mnoga trupla sovjetskih vojakov pokrivala bojišča pred nemškimi črtami, kjer je običajno tudi mnogo težkih in lahkih tankov. Na področju kubanskega mostišča je nemško letalstvo učinkovito obstreljevalo sovražno zaledje, zlasti pa železniške zveze, ki vodijo od Kubana proti področju gornjega toka Donca.

Tudi v drugih odsekih in zlasti južno od Izjuma, južnozapadno od Kurska, južno od Ladoškega jezera in na polju Petrograda so se izjalovili vsi sporadčni polizkusi napadov sovražnika ob zapornem ognju nemških čet, katerim so izvidniki povsod odlično pomagali. Tem izvidniškim akcijam so sledila bombardiranja nemškega letalstva. Nemško topništvo je učinkovito prispevalo k borbi in uničevalo napadajoče oddelke ter neposredno zaledje. Posebno uspešna je bila akcija velikih topov proti Petrogradu, kjer je bila razen važnih objektov ponovno zadeta tudi električna centrala.

Berlin, 10. apr. Obseg ruskega poraza pri poskusu, da bi se pčlasti kubanskega mostišča, je bil očitno večji, kakor so domnevali. Drugače si namreč ni mogoče razložiti, zakaj so naenkrat opustili nadaljnje napade, saj je vendar znano, da so svoj poslednji napad temeljito pripravili in ga izvršili s petimi divizijami, namreč s silami, da bi jih večjih ne bilo mogoče uporabiti na tako majhnem prostoru. Tudi v pogledu topov, tankov in letal ni sovjetsko vrhovno poveljstvo na tem področju prav nič štedilo, kajti bilo je trdno odločeno, da doseže odločilen uspeh, ki naj bi zavaroval Kavkaz pred slehernim bodočim presenečenjem.

Glede pomena tega cilja je bilo naravno pričakovati, da bodo Rusi navzlic hudim izgubam trdovratno nadaljevali svoja prizadevanja, kakor že v prejšnjih podobnih primerih. Ako so to opustili, so se verjetno odločili za to, ker so bile izgube večje, kakor so domnevali. Zmota v računih je prisilila sovražnika, da je prekinil svojo akcijo in jo na novo pripravil in organiziral z novimi četami. Prepričani smo, da prav gotovo zopet prešel v napad, toda medtem je izgubil mnogo dragocenega časa in je nemškemu poveljstvu dal priliko, da še bolj utrdi položaj svojega mostišča, kjer že sedaj razpolaga z zares mogočnimi efektivni in lahko vzdrži tudi hujše napade, kakor so bili oni preteklega tedna.

Dokaz, kako temeljito so Rusi pripravili svojo akcijo, je med drugim v tem, da so uporabljali v bojih vse najrazličnejše tipe tankov, s katerimi razpolagajo: KW 1, KW 2, T 34 in ameriški tank »Sherman«. Vsak izmed teh tankov je imel v naprej določen položaj po svojih značilnostih in je smel operirati samo tam, kjer je bilo pričakovati njegov najboljši uspeh. Posebno pozornost je zbudila pčjava ameriškega tanka »Sherman«, ki predstavlja najmodernejši model ameriške tankovske industrije. Goni ga letalski motor zvezdnate oblike, ki razvija 400 k. s. in brzi na 40 km na uro. Posadko tvori k. s. Tank je precej dolg in zaokrožen, brez ostrin: v dolžini meri 6,15 m, v širino 2,65 m, v višino 2,71 m in tehta 31 ton. Gosenice so kovinske, toda vmes so gumijaste blazine, tako da je tank skoro neslišen, kakor da bi bil v copatah. Premikalni stolp ima oklep 85 mm debeline in je obkrožen s 75 mm topom ter dvema strojnicama, katerih ena je protiletalska kalibra 12,5. Rezerva streliva je znatna: 100 granat kalibra 75 mm, 8000 patron za strojnice in 300 za protiletalski topič (strojnico). Top lahko izstrelil 12 streliv na minuto, ko tank stoji, ali 10 streliv na minuto v premikanju.

Ne smemo si seveda misliti, da je pojava tega ameriškega tanka presenetljiva Nemcem in prisilila njihove tanke, da so iskali kritje. To bi se bilo morda zgodilo pred nekaj meseci, ne pa sedaj, ko nemške čete razpolagajo z znamenitim »Tigrom«, ki prihaja na bojišče v vedno večjem številu. Ta tank je sicer že znan, vendar še ne toliko, kolikor zasluži. Nobenega dvoma namreč ni, da daleč prekaša vse orožje te vrste, ki ga je doslej ustvarila sovražna industrija.

V mirnem času, kakor pravijo Nemci, so potrebna najmanj tri leta, da se izdela nov tank in nato izdeluje v serijah. »Tiger« pa je tudi v tem pogledu prekosil vse rekorde, saj je bil načrt zanj izdelan, ko se je vojna na vzhodu že začela. Novi nemški tank

v južnem odseku je našim četam uspele, da so se odločile od sovražnika, in nadaljujejo po načrtu svoje pokrete na nove postojanke.

Sovražna letala so metala preteklo noč v južnozapadni in severnozapadni Nemčiji brez načrta rušilne in zažigalne bombe, predvsem na nezaščitene podeželske občine. Pri teh napadih in pri dnevnih napadih šibkejših angleških letalskih sil na obalno področje zasedenega zapadnega ozemlja je izgubil sovražnik 13 letal.

V Rokavskem prelivu je prišlo v jutranjih urah 10. aprila do kratke bitke med nemškimi stražnimi čolni in tremi angleškimi topničarkami, izmed katerih sta bili dve hudo poškodovani. Nemške ladje niso imele niti škode niti izgub.

tanki drugih tipov in z grenadirji, ki ga štiti ob bčkih in ga spremljajo nekako prav tako, kakor spremljajo rušilci in lahke križarke velike oklopnice.

»Tiger« se je prvič pojavil letos v januarju na prostoru južno od Ladoškega jezera. V dveh urah je izločil iz borbe 25 sovjetskih tankov, katerih je 10 zletelo v zrak ob prvem strelu, ostali pa so bili dobesedno stisnjeni. Nekaj dni nato je pri Puškino 50 nadaljnjih sovjetskih tankov postalo žrtev tega nemškega orjaka. Naslednji teden je pustilo svojo kožo (namreč oklep) na bčišču 128 sovjetskih tankov, med njimi veliko število tankov tipa »T 34«. Toda »Tiger« se ne uporablja samo proti tankom, temveč tudi proti odporim gnezdov, kajti ta tank lahko pregazi hiše (vsaj ruske); ker poruši zidove in zmelje hlode, debele do en meter.

Po sečanjem stanju sovražne oborožitve lahko torej rečemo, da »Tiger« nima nasprotnika svoje velikine in veljave. Zato so ga krstili »kopna oklopnica« ali »oklopna kopna bojišča«. (Corriere della Sera.)

S finskega bojišča

Helsinki, 10. apr. s. V zadnjih 24 urah so finske čete v vzhodni Kareliji na področju Uhtue zavrnile krajevni napad, ki so ga podvezle sovjetske čete s pičnimi silami. V drugih odsekih bojišča se beleži uspešno delovanje finskega topništva in metalcev min.

Dr. Göbbels o angleških letalskih napadih

Podmorniška vojna povzroča nasprotniku hujšo škodo kakor pa teroristični napadi angleških letal

Essen, 10. apr. s. Minister dr. Göbbels, ki je nedavno obiskal Essen, se je udeležil sestanka obratovodij v tem porurkem industrijskem središču. Pri tej priliki so bili navzoči tudi maršal Milch, vodja delovne fronte Ley, vodja Hitlerjeve mladine Axmann, armadni general Daluge in nekateri državni podtajniki, med njimi tudi Backe. Na tem sestanku so razpravljali o načinu, kako bi se takoj in na najboljše nejezi podlagi začela podporna dela v korist prebivalstva, ki se je moralo izseliti ali pa je sicer prizadeto zaradi sovražnih letalskih napadov. Minister Göbbels je lahko ugotovil, da razne podpore organizacije, ki so bile na delu v korist oškodovancev in za dvig morale med domačim prebivalstvom, dobro poslujejo. Minister Göbbels se je potem udeležil še sestanka narodne socialistične stranke, na katerem je tudi govoril.

Essen, 10. apr. s. Na sestanku strankinih voditeljev je imel propagandni minister dr. Göbbels govor, v katerem se je bavil z letalsko vojno, ki jo vodi Anglija proti civilnemu prebivalstvu, in je dejal, da predstavlja ta vojna za nemško ljudstvo ne samo materialne, temveč tudi psihološke preizkušnje. Sprito tega se dviga moralno obnašanje ljudstva nad vsako hvalo. Mesto Essen in vsa zapadna Nemčija sta dal dokaz čudovite notranje trdnosti in hladnokrvnosti. Udarci, ki jih Nemčija sedaj sprejema, je nadaljeval minister, se morajo presojati s stališča splošnega okvira vojne. V tako velikanski borbi, v kateri predstavlja letalska vojna samo neki del, se je treba stalo zavedati ne samo izgub, ki jih utegne imeti Nemčija, temveč tudi tega, kaj te izgube veljajo nasprotniku. Naj nam Angliji povzročijo še tolikšno zlo, vendar nam ne bodo nikoli prizadeli toliko škode, da bi imelo to odločilen vpliv na potek vojne. Naša podmorniška vojna ji drži ravnotežje. Na tem področju jih lahko smrtno zadenemo. Podmorniška vojna zadeva Anglije hujše, nego nas more prizadeti letalska vojna, navzlic vsemu razredanju in vsem žrtvam, ki jih povzroča. Toda škoda, ki jo povzroča podmorniška vojna ni tako neposredno očitna kakor tista, ki jo povzroča bombardiranje iz zraka, in izgube v podmorniški vojni so važnejše za vojni potenciali nego krvavečane, ki jih zadajajo letala. V rečem razdobju vojne se je škoda, ki jo je Angliji prizadela podmorniška vojna, pokazala v vsem svojem obsegu. Nihče bi ne mogel 1. 1939 sanjati, je dejal minister na koncu, da bo mogla nemška vojska postaviti svoje defenzivne črte tako daleč na sovražno ozemlje, kakor se je zgodilo S tem je nemško ljudstvo v posesti edinstvene možnosti v zgodovini, zato ima tudi zgodovinsko dolžnost prenašati preizkušnje tega trenutka v luči velike bodočnosti Nemčije.

Berlin, 10. apr. s. Večerni tisk objavlja pod vidnimi naslovi bistveni del dr. Göbbelsovega govora v Essenu, ki mu dodaja tudi obsežne komentarje. Listi poudarjajo v zvezi s tem posebno trditve dr. Göbbelsa, da bo Nemčija nasproti orožju terorističnih sovražnih letal, na katero se toliko zanaša sovražnik, postavila orožje podmornic. V zvezi s tem se pripominja, da je uspešno letalskega orožja bolj ali manj dvomljiva, medtem ko govorijo uspehi, ki so jih dosegli nemške podmornice, več kakor jasno o poraznih posledicah podmorniškega delovanja. Razen tega, tako zaključuje listi, je treba upoštevati tudi voljo nemškega naroda, ki je sedaj po barbarskih metodah borbe, ki jo je uvedel sovražnik, še bolj nepremakljiva, da bo uporabil vse svoje energije za doseg končne zmage, ne glede na to, da se po tapljanje sovražnega trgovskega ladjstva nadaljuje v vedno večjem obsegu, tako da se sovražnik sam zaveda, da tukaj ne bo mogel ničesar ustaviti.

»SERIRAJTE V „JUTRU“!

Angleška letala nad zapadno Nemčijo

Berlin, 10. apr. s. Angleška letala so preteklo noč metala rušilne in zažigalne bombe na razne kraje zapadne Nemčije. Prebivalstvo je imelo izgube. Protiletalsko topništvo in nočni lovci so sestrelili številna sovražna letala.

Berlin, 10. apr. s. Zaradi terorističnih napadov, ki jih je izvršilo večeraj in predvčerajšnjim angleško letalstvo na Nizozemsko, je bilo po poročilih iz verodostojnega vira ubitih 11 ljudi, med njimi 3 otroci. Med civilnim prebivalstvom beležijo nadalje 21 več ali manj ranjenih oseb. Sovražni napad je nadalje uničil številne hiše, dve hiši in neka kapela so bile težko poškodovane. Število žrtev se je v Rotterdamu po zadnjih vesteh dvignilo na 347 oseb.

Letalski napad na Folkestone

Berlin, 10. apr. s. Kakor se je zvedelo iz pooblaščenega vira, so nemška brza bojna letala večeraj popoldne napadla mesto Folkestone zapadno od Dovra. Nemški piloti so zmetali na določene cilje veliko množico rušilnih bomb največjega kalibra.

Španci o anglosaških letalskih napadih

Madrid, 10. apr. s. List »Alcazar« žigosa teroristična bombardiranja angleško-ameriškega letalstva in piše v zvezi s tem, da so dokaz duhovne slepote poveljnikov, ki jih odreja. Ti ljudje, nadaljuje list, se ne smejo ponašati s svojimi podvigi, ki povzročajo nedolžne žrtve in nepotrebne ruševine. Razen tega delajo slabe usluge svojim državam, ker bo sovražstvo teh žrtev preživelo cele generacije in bodo te brezkoristne grozote povzročile samo to, da bodo evropski narodi obrnili hrbet združenim narodom ter zmerom z večjim zaupanjem gledali v borbo Osi za novi red v bodočnosti.

Potopljen angleški rušilec

Berlin, 10. apr. s. Glede potopitve angleškega torpednega rušilca »Harvestera«, čigar izgubo je morala sedaj priznati tudi angleška admiraliteta, se je zvedelo iz pooblaščenega vira, da je bila ta angleška ladja potopljena v eni najbolj ogroženih bitk nemških podmornic s sovražnimi konvoji. To ladjo je zadelo usoda v podmorniški akciji proti velikemu angleškemu konvoju, ki je plul po severnem Atlantiku in o katerem je bilo govora v izrednem vojnem poročilu z dne 20. marca. V tem konvoju je bilo, kakor znano, potopljenih nč manj kakor 32 trgovskih ladij s skupno 204.000 tonami. Torpedni rušilec, ki je izginil v morju, se je prej imenoval »Handy«.

Minister Rosenberg o socialnem značaju sedanje vojne

Köln, 10. apr. s. Na velikem zborovanju pripadnikov narodne socialistične stranke je imel minister Rosenberg govor, v katerem se je bavil s popolnoma socialnim značajem te vojne. Nemčija, ki ji stojte ob strani najboljše sile Evrope, je dejal minister med drugim, je danes v borbi, ki jo lahko smatramo za zadnje dejanje velikega evoliucijskega procesa, ki se je začel na socialnem področju v preteklem stoletju in stopa sedaj v odločilno fazo v borbi z odkritim obrazom med konservativnimi silami, ki branijo svoje uzurpirane privilegije, in med mladimi ter močnimi silami, ki se zavedajo neoporne zakonitosti svoje stvari. Najboljše sile Evrope, ki bodo nedvomno zmagale, je zaključil minister, bodo znale tudi dati družbi tudi ono stvarno obliko, ki so jo množice v več nego stoletni borbi zaman pričakovale.

Visoki komisar na vojaškem pokopališču

Počastitev padlih in umrlih vojakov — Pozdrav Oboroženim silam

Ljubljana, 11. aprila. Visoki komisar je ob 10.40 dopoldne, kakor je bilo napovedano, odšel na vojaško pokopališče v spremstvu Podprefekta in drugih funkcionarjev Visokega komisarjata.

Tamkaj so ga sprejeli poveljnik Armadnega zbora Eksk. general Gamba, Zvezni tajnik narodni svetnik Orlandini, župan in podžupan, Kvestor, poveljnik skupine Kr. karabinerjev in velika množica častnikov in zastopnikov oblastev.

Visoki komisar, Zvezni tajnik in župan so položili lovorjave vence pred osrednji spomenik na pokopališču, ki je tam postavljen

v spomin na žrtve naših slavnih padlih vojakov.

Pozneje so Visoki komisar, Zvezni tajnik in zastopniki oblasti odšli v palačo poveljstva Armadnega zbora, kjer so izrekli svoj goreči pozdrav Esc. generalu Gambari in Oboroženim silam ter pri tem poudarjali hrabrost naših vojakov, ki so zanesljivo straža na tem ozemlju v popolni gotovosti zmage.

Eksk. general Gamba se je gostom zahvalil z lepimi patriotičnimi besedami.

Sestanek se je končal s pozdravom Kraju, Duceju in Oboroženim silam.

Pomlad ob Tamanu

Nemški vojni poročevalci Heinut Giese piše meseca marca:

Skrozi okna praznih sob kukaš na jake glave. Poleg rjavega ali črnega onja, stoji žival, ki je stopno rumene barve. Živali počivajo pri jaslih, v njih je oves in koruza. Živali bodo počivale dan ali dva — kdo ve, koliko časa? Vseca ni velika. Nekoliko ljudi je ukaj, nekoliko živali in nekoliko toplota, ki jo konji izžareajo v nekaj nizkih, s točjem pokritih lovnih kočah na obeh straneh ceste. To je pa tudi vse.

Vseeno kolikor nas obdaja morje. Seveda n to pravo morje, temveč stepno morje: katerega cesta je del na dva pasova ter sega od neba do zemlje in je prav tako nepopolno široko kakor pravo morje. Koruzni mlin melje. Neka ženska, napol Rusinja napol Tatarka, z rdečo ruto na glavi in v težkih škornjih z klobučevito, stoji na dvorišču tik ognjišča, z ilovice ter melje v majhnem ročnem mlincu. Vatorumena koruza zrna. Kupček koruzne moke se brij in bolj viša ter vedno bolj abijev diši. Naposled se ženska z območja rokama v zmetek in ga pogladi. Kdo ve, kaj

misli ta trenutek? Mogoče misli na svojega moža, ki peče koruzni kruh?

Dan je ves svež. Konjem je tukaj dobro, ker so na toplem, čredam na pašnikih se ne godi nič slabše. Kuretna den z vrabci zrnje na dvorišču. Drugače ni od nikoder nobenega glasu. Nikjer nobene ure ki bi oznanjala čas. Zemlja je vse. Taksna je ta vas: majhen svet z nekaj kolibcami, živalmi in ljudmi. Samotna točka v hrjavstepe. In vendar je to svet, zakrožen svet, ki popolnoma zadošča samemu sebi.

Mlin melje koruzo. Vojak prepeje svojega konja iz hiše stop; polagoma čez hišni prag ter položi nogi na mehka tla. Kaj se nahaja še vedno v gorah ali se mu je samo sanjalo o divjih gozdnih in Kavkazu? Dolgo se je mudil tam in sedaj je utrujen. Dan za dnevom je hčul v gorah dan za dnevom z gore v dolino. Zda dvigne glavo, opiše kolkrog z lepe svetlo in vidi, da se celo v obeh konci sveta nebo. Potem se napotita dva človeka in žival, v dvorišče k ognjišču, kjer stoji še vedno žena ob mlincu za koruzo. In kar se naravnost strese od veselja. Ko mu vojak ponudi rumeni koruzni storž?

Anglija v vojni

Nemški listi objavljajo iz Berlina dopis iz peresa svojega posebnega poročevalca, ki piše:

V veži nekega berlinskega hotela smo srečali francoskega grofa Georgesa de Mauduita. Mož se opira na palico, kajti pri nemškem bombnem napadu na London je bil ranjen v nogo in ta rana še danes ni zaceljena.

Od svojega petnajstega leta dalje je živel grof Mauduit na Angleškem. Vzgal so ga v Oxfordu ter je bil med svetovno vojno 1. 1914—1918 v Franciji pri letalcih. Po vojni je šel zopet na Angleško, kjer se je uveljavil kot novinar in pisatelj. Njegovi spisi: iz kulinarčne stroke so bili na Angleškem tako cenjeni, da so ga v začetku sedanjega vojne pritegnili kot svetovalec v področje britanskega ministra za oskrbo lorda Wooltona. Kakor mnogi drugi Francozi, je tudi grof Mauduit videl blaginjo svoje domovine v politiki prijateljstva z Anglijo. V Dunkerqueu pa je to naziranje doživelo veliki pretes. Ko se Anglija ni sramovala otvoriti sovražnosti proti Franciji, se je grof Mauduit spremenil iz prijatelja Anglije v sovražnika Angležev. Po hudem angleškem napadu na francosko mornarico pri Mersu el Kebir, kjer je nad 1200 francoskih pomorščakov izgubilo življenje, se je podal Mauduit v Downing Street ter je zahteval od Churchillja pojasnila zaradi tega dogodka. Našel je ministrskega predstavnika v sobi tajnika Colevilleja. Ko je povedal mirno čemu je prišel, se je Churchill obrnil k njemu s cigaro v roki, ga potepelja po rami in rekel: »To smo storili za to, da bi rešili Francijo!«

Tedaj je Mauduit razburjen zapustil sobo. Kmalu nato se je sešel z generalom de Gaullem, ki ga je pozval, naj se pridruži njemu. Grof je zahtevo odklonil. Mauduit je nato otvoril proti Churchillju in de Gaulleu časopisno kampanjo, ki mu je prinesla zapor, iz katerega se mu je slednjič posrešlo pobegeti v Nemčijo.

Na vprašanje, kakšno je stanje angleške preskrbe in prehrane, je Georges de Mauduit povedal, da so celo na Francoskem brez potrebe prepričani da Angleži živijo v obilju. To pa je popolnoma napačna predstava. Od zme 1. 1940 angleška preskrba stalno nazaduje. Še pod Chamberlainom, preden je izbruhnila vojna, je imela Anglija v skladiščih za pet mesecev živinskih rezerv. Potem so dovajali živila iz prekomorskih dežel iz Danske ter iz drugih krajev. Izza Dunkerquea pa so se razmere močno spremenile. Pozimi 1. 1941/42 se je prehranbena kriza še povečala.

EIAR — Radio Ljubljana

Parliamo l'italiano

Schema della XVI lezione che verrà tenuta dal prof. dott. Stanko Leben lunedì, il 12 aprile 1943-XXI alle ore 19.

Tu natisnjeno besedilo je samo ključ za vse one, ki sledijo pouku italijanskega po radiu. Italijanske ure so na sporedu ob ponedeljkih in sredo za začetnike, ob petkih pa za tiste, ki že imajo gotovo predznanje, vedno ob 19. uri.

LEZIONE SEDICESIMA

Una marcia d'estate

Era una bella giornata d'agosto, senza una nuvola e senza un soffio di vento. La strada, per cui il reggimento camminava, era larga, diritta e lunga che non se ne vedeva la fine, e coperta d'una polvere finissima che si sollevava a nuvoli, penetrava negli occhi, nella bocca, sotto i panni, imbiancava i capelli. A destra e a sinistra della strada non un albero, non un cespuglio, non un palmo d'ombra, non una goccia d'acqua. La campagna era secca, nuda, deserta, e le poche case sparse qua e là parevano disabitate. Non si poteva fermar lo sguardo sulla via. Né sui mari, né sui campi, tanto vi batteva il sole. Si camminava a capo basso e a occhi socchiusi. Insomma, era una bellissima giornata d'agosto e una pessima giornata di marcia.

(Secondo Edmondo De Amicis)

L'avverbio prenominate: ne
Ho dieci lire. — Ne ho dieci. — Quante lire hai? Ne ho dieci. — Hai dieci lire? Non ne ho.

Ho poco tempo. Ne ho poco. Quanto tempo avete? Ne ho poco. — Avete molto tempo? No, non ne ho molto, ne ho poco.

Non sono contento di questo libro. — Non sono contento. — Sei contento di questo libro? No, non ne sono punto contento.

Non si vede la fine della strada. — Non se ne vede la fine.

Si è innamorato pazzamente di sua sorella. Se n'è innamorato pazzamente.

ESERCIZIO

Rispondete alle seguenti domande e nelle risposte usate l'avverbio pronominale: Quanto denaro avete? — Quanti anni avete? — Quanto latte c'è ancora? — Avete comprato molta carne? — Quanti fratelli avete? — Avete parlato di quell'affare? — Ti accorgi ora dell'errore? — Quante cartoline avete mandato? — Ci sono molti soldati in questa città? — Avete due ombrelli? — Siete certo di ciò che dite? — Quante bottiglie di vino abbiamo ancora in cantina? — Chi è il proprietario di questo bel villino? — Avete mai veduto tanta gente al teatro? — Chi è l'autore di questo romanzo? — Quanto domanda di questo orologio di polso? — Avete bisogno di denaro? — Quante sigarette fumate al giorno? — Quanti metri di tela avete comprato? — Quanti litri di vino avete bevuto? Vi ricordate ancora delle belle ore passate insieme?

„Prima linea“

Nova, 23. številka glasila Zveze borbenih fašistov je zopet polna zanimivih člankov in ostroumih razprav, tihočih se najnovejših političnih dogodkov. Uvodnik se spominja druge obletnice, odkar je italijanska vojska stopila na naša tla. Naslednji članek je posvečen poljskemu vprašanju, ki je bilo redno pretekle dni v ospredju splošne pozornosti. Vsa druga stran je določena drugi obletnici ustanovitve Nezavisne Države Hrvatske. Članek je napisal tukajšnji hrvatski konzul g. prof. Salih Baljić in ga oživljajo mnoge slike sodobnih dogodkov na Hrvatskem. Kulturne zadeve obravnava tretja stran, dočim je četrti odznan domoljubnim dopisom italijanskim vojakom. Dalje sledijo sestavki o organizacijskih zadevah ter o življenju Stranke v naši pokrajini.

Najvišje cene na ljubljanskem živilskem trgu

Po dogovoru z zastopniki in zastopniki konsumentov, pridelovalcev in prodajalcev je mestni tržni urad Visokemu komisarjatu zopet predložil najvišje cene za tržno blago v Ljubljani ter jih je ta odobril.

Z odlokom VIII-2 št. 362-7 Vls. komisarijata za Ljubljansko pokrajino veljajo za Ljubljano določene najvišje cene od ponedeljka, 12. aprila 1943-XXI zjutraj dalje do uvoja novega cenika.

Najvišje cene, po katerih je dovoljeno v Ljubljani prodajati v ceniku navedeno blago in ga plačevati, so naslednje:
Zelnate glave pod 10 kg 2 L; rdeče zelje 2.25 L; kislo zelje 4 L; ohrovt 2.25 L; repa na drobno 1 L; repa na debelo 0.75 L; kisa repa 2.50 L; metovilec 8 L; regrat 4.50 L; radič 6 L; zeleni radič 8 L; špinaca 3.80; rdeča pesa 3 L; rdeče korenje brez zelenja 4 L; rumeno korenje 2 L; petršilj 4 L; zelena (gomolji) 5 L; rumena koleraba 2 L; kolerabica 4 L; črna redkev 1.50 L; cebulica 3 L; čebulček 12 L; šalota 4 L; česen 8 L; osmaženi hren 4 L; jabolka I. vrste, namizna, izbrana 5.70 L; jabolka II. vrste 5 L; kilogram suhega lipovega cvetja 18 L; jajca 2 L komad.

Kjer ni posebej naveden liter, veljajo cene za kilogram. — Opozorjamo, da vse te cene veljajo samo za blago, pridelano v Ljubljanski pokrajini, ker je za iz drugih pokrajin uvoženo blago v veljavi cenik za zelenjavo in sadje št. 6 na rumenem papirju. Posebno opozorjamo prodajalke in prodajalce, da mora biti po teh cenah na prodaj vse blago zdravo, otrebljeno in v takem stanju, kakor je opisano v ceniku. Vsa površina mora biti osmažena in oprana, vendar pa ne več mokra, pač pa sveža. Vse te najvišje dopustne cene in tui vse nižje cene morajo biti vidno označene pri vsem v ceniku navedenemu blagu ne samo na Vodnikovem in Pogacarjevem, temveč tudi na živilskih trgih v Mostah, na Viču, na sv. Jakobu trgu in v Šiški, enako pa sploh pri vseh prodajalcih in prodajalcih po vsej mestni občini Ljubljanski.

Blago, za katero so bile cene objavljene v prejšnjih maksimalnih cenikih, sedaj pa cen ni bilo več v tem ceniku, se prodaja po prejšnjih cenah, če ne bi bila za dotično blago s posebno odločbo Visokega komisarijata, odsek za določanje cen, odobrena drugačna cena.

Razdeljevanje krmil za prašiče

Pokrajinski prehranjevalni zavod obvešča vse rejce prašičev na področju mestne občine Ljubljana, da bo v tekočem tednu razdelil močna krmila za prašiče.

Rejci, ki želijo dobiti krmila, bodo prejeli kaznice pri Prevodu, oddelek za krmila, Gosposka 12 dvorišče, levo, in sicer: 12. t. m. rejci z začetnico A do J; 13. t. m. rejci z začetnico K do P; 14. t. m. rejci za začetnico R do Z.

Zaplemba imovine upornika Stanka Ivana Petelina

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino glede na prvi naredbi z dne 6. novembra 1942-XXI št. 201 in z dne 7. januarja 1943-XXI št. 2 o zaplembi imovine upornikov, glede na predlog okrajnega civilnega komisariata v Ljubljani z dne 20. marca 1943-XXI, upoštevajoč, da je po preiskavi, opravljeni po členu 6. naredbe z dne 6. novembra 1942-XXI št. 201, šteti Petelin Stanka Ivana pok. Andreja iz Kamnika pri Preserju za upornika po členu 2. nav. naredbe in da je torej njegova imovina zaplenljiva, odloča:

Zaplenja se vsa premična in nepremična imovina, brez izjeme, lastnina upornika Petelina Stanka-Ivana pok. Andreja iz Francške Peršin, roj. 20. januarja 1924 v Kamniku pri Preserju, biv. tamkaj na št. 50, dijaka, v prid zavoda za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini.

Pri zavodu se po členu 7. in v izgovor kazenskih odredb po členu 6. naredbe z dne 6. novembra 1942-XXI št. 201 vsi morebitni imetniki premičnih in nepremičnih stvari in dolžniki Petelina Stanka-Ivana, naj prijavijo v 30 dneh od dne objave te odločbe Zavodu za upravljanje, likvidacijo in dodeljevanje imovine, zaplenjene upornikom v Ljubljanski pokrajini. V Ljubljanski pokrajini Napoleon trg 7-II stvari, ki jih imajo in dolgoce, katere mu dolgujejo, s prepovedjo vrniti njemu ali drugemu stvari ali dolgovanj znesek tui di deloma plačati.

Ta odločba je takoj izvršna in se objavi v Službenem listu za Ljubljansko pokrajino.

Ljubljana dne 5. aprila 1943-XXI.

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino: Emiljo Graziosi.

Drobne zanimivosti

Stalin se ne angliškli. Iz Stockholma poročajo, da se je Stalin začel učiti angleščine. Po zadnjem obisku Churchillja v Moskvi v avgustu lanskega leta je ruski diktator sklenil, da se mora naučiti angleški, ker je sprevdel, da ne gre razpravljati o vojaških zalevah tajnega značaja s pomočjo tolmača.

Zenske v ameriški železniški službi. Iz neke statistike je razvidno, da je zaposlenih pri ameriških železnih 63.000 žensk. Zenske opravljajo tudi službo strojnikov in zaviračev, v nekaterih primerih pa so zaposlene celo na mestih inženjerjev.

Nobenih velesesljev v Franciji. Francoski ministrski svet je sklenil, da se na državnem ozemlju ne bodo smeli prirejati nikakršni vzorčni veleseslji. Francija pa se tudi ne bo udeležila tuzemskih velesesljev. Odredba velja za dobo vojne.

SPORT

Nova ureditev v atletskem tekmovalstvu

Za lahkostlitska prvenstvena tekmovalstva med moškimi je zveza izdala nov pravilnik

Lahkostlitska zveza v Ljubljani je izdala naslednji

pravilnik o moških prvenstvenih tekmah v letu XXI.

Čl. 1. Za prvenstvo se lahko prijavi neomejeno število klubov, ki že obstoje ali ki bodo ustanovljeni do 30. marca.

Čl. 2. Prijave za tekmovalstvo se morajo poslati najkasneje do 15. aprila t. l. na naslov »Lahkostlitska zveza v Ljubljani. Bleiweisova cesta 1/a; prijavi mora biti priložena prijavnina v znesku L. 50 (petdeset).

Čl. 3. Spored za prvenstveno tekmovalstvo je naslednji:
v tekmovalstvu skupine A: tek na 200, 800 in 5000 m — na 400 m z zaprekami — skok v daljino — skok s palico — met diska — met kopja — stafeta 4x100 m;
v tekmovalstvu skupine B: tek na 100, 400 in 1500 m — na 110 m z zaprekami — skok v višino — troskok — met krogle — met klada — stafeta 4x100 m.

Čl. 4. Tekme se bodo izvajale naslednje:
a) prvo tekmovalstvo (za skupini A in B) bo ločeno po času in kraju, kar bo razvidno iz športnega koledarja, ki bo pravčasno objavljeno;

b) drugo tekmovalstvo (za skupini A in B — prva poprava) bo združeno s pokrajinskimi prvenstvi posameznikov;

c) tretje tekmovalstvo (za skupini A in B — druga poprava) bo prav tako z udeležbo atletov na tekmovaljih katerih kraj in čas bosta določena s posebnim koledarjem.

Čl. 5. V vseh tekmovaljih veljavni za prvenstvo klubov bodo v vsaki panogi zločilen in končna tekmovalstva.

Čl. 6. Vsak klub ki je pripravljen za tekmovalstva za klubsko prvenstvo se lahko udeleži vsakega tekmovalstva z neomejenim številom tekmovalcev. Za oceno klubov se štejeta dve najboljša rezultata v vsaki panogi. Za dave lahko postavi vsak klub le eno moštvo. Pri tekmovaljih za prvenstvo klubov lahko nastopi vsak tekmovalec le v treh različnih panogah in v eni stafeti.

Pri vsakem posameznem tekmovalju lahko nastopi tekmovalec le pri dveh metih ali skokih in stafeti, enem metu ali skoku, enem teku in eni stafeti ali dveh tekih in stafeti. V vsaki posamezni disciplini in stafeti se lahko tekmuje za klubsko prvenstvo trikrat.

Čl. 7. Za vsakega tekmovalca se bodo za vsako disciplino, ki se je udeležil, izračunale točke na podlagi mednarodne tabele pri čemer bo upoštevan njegov najboljši rezultat, tudi v primeru če bi bil ta rezultat dosežen v predtekmovaljih.

Pri stafetah se doseženi čas deli s 4 ter se za doseženi koeficient poišče ustrezno število

točk v razpredelnicah za teke na 100 in 400 m.

Za končno oceno klubov pridet v poštev dva najboljša rezultata v vsaki panogi, ki jih dosežeta dva najboljša tekmovalca vsakega kluba. Ni pa potrebno, da bi največje število točk dosegla dva atleta istočasno in na isti prireditvi.

Čl. 8. Izkaz tekmovalcev. Vsi atleti, ki se žele udeležiti tekmovalj za prvenstvo klubov, morajo imeti izkaznico zveze, potrjeno za tekoče leto. Če pa bi kateri tekmovalec med tekmovaljem ne imel izkaznice, lahko tekmuje le če plača globo L. 50.— in se predhodno izkaže vrhovnemu sodniku s kakor drugo legitimacijo. Če pa bi bilo pri pregledu Zvezne kartotke ugotovljeno, da verifikacija teh atletov ni bila v redu, se rezultati, ki so jih dosegli ne upoštevajo.

Čl. 9. Prireditelji morajo poslati klubi najmanj tri dni pred pričetkom posameznih tekmovalj prijavo s seznamom tekmovalcev za vsako panogo. Obenem s prijavo mora biti plačana prijavnina po 3 lire za vsakega prijavljenega tekmovalca in za vsako panogo; za stafeto znaša prijavnina L. 10.—.

Čl. 10. Nagrade:

a) klubom: nagrade za končno oceno naslednje:
klubu, ki doseže prvo mesto L. 1000.—;
klubu, ki doseže drugo mesto L. 500.—;
klubu, ki doseže tretje mesto L. 250.—.

Razen teh nagrad bo zveza nakazala nagrado v znesku L. 250.— vsakemu klubu ki bo po prvem tekmovalju skupin A in B dosegel minimalne rezultate, ki so predpisani v dopolnilnih določilih (priloženih temu pravilniku) vsaj v 14 panogah. V vsaki panogi se prizna ta minimalni rezultat enemu samemu tekmovalcu.

Čl. 11. Pritožbe. Morebitne pritožbe proti odločbam sodniškega zbora izrečene ob priliki tekmovalj, veljavni za prvenstvo klubov, se morajo predložiti pisмено vrhovnemu sodniku najkasneje 15 minut po zaključku discipline, na katero se pritožba nanaša. Pritožbi mora biti priložena taksa v znesku 50 lir, ki pa se vrne, če je pritožba ugodno rešena.

Čl. 12. Zveza in prireditelji ne prevzamejo nobene odgovornosti za morebitne nesreče ki bi se pripetile pred tekmovaljem med njim ali pozneje atletom, tretjim osebam ali rečem.

Čl. 13. V primerih, ki niso predpisani in predvideni niti v tem pravilniku kakor tudi ne v pravilniku zveze, sta predsedstvo zveze in sodniški zbor pooblaščen da v mejah pristojnosti izdajata od primera do primera potrebne odločbe in odločata tako, kakor imata za pravilno.

(Dopolnilne določbe, ki se nanašajo na razne važne podrobnosti za sodelujoče klube na prvenstvenih mitingih, bomo objavili v eni prihodnjih števil.)

Sončna tiha nedelja

Ljubljana, 11. aprila.

Za drugo obletnico vkorakanja italijanske vojske se je vsa Ljubljana okrasila z zastavami. Današnje jutro je bilo prav za res krasno. Po topli soboti, ko smo zabeležili 15° C, je nastopila jasna hladna noč. V nedeljskem jutru je bilo živo srebro spet pod ničlo (—0.5). Nebo je bilo brez oblaka in kmalu nas je začelo ogrevati sonce. Ob tako lepem vremenu se vsa narava bohotno ozelenjuje in razcveta. Planine, pobežene z novim snegom, so nam čisto blizu. Seveda so Ljubljancem dobro izkoristili današnje nedelje za izprehode in obiske. Dopoldne je bilo osrednje mesta še posebno razgibano, popoldne pa si povsodni romarje na periferijo.

Nov grob

V visoki, starosti 93 let je umrla gospa Antonija Čolić, mati prof. Čotića Viktorja. Pogreb bo v ponedeljek ob pol 5. iz Zal na pokopališču pri Sv. Križu. Bodi ji ohranjen blag spomin!

Objavo

Nove katastrske mape za katastr, občino Zgornja Šiška. Mestna občina Ljubljanska je 1. 1941 dala premeriti in napraviti nove mape za vsa poselstva v kat. občini Zgornja Šiška. Te mape so sedaj posestnikom na vpogled v pisarni geometrov Pele in Breškvar na cesti Arlele Rea (prej Gosposvetska cesta) št. 3-I. vsak delavnik od 8. do 12. Rok za brezplačni ogled je sedaj pristojno oblastvo podaljšalo do 15. aprila t. l. Mestna občina vabi vse posestnike v kat. občini Zgornja Šiška, posebno pa one izven Ljubljane, naj si nove mape ogledajo in ugovarjajo morebitnim nepravilnostim. Po 15. aprilu brezplačni ugovori ne bodo več mogoči ter bodo v mapah zarisane meje in mejniki veljali za pravilne.

Predprodaja za veliki vokalno-instrumentalni koncert, ki bo na veliki četrtki, dne 22. t. m. in na katerem se bo prvič izvajala Tomčeva kantata za soli, zbor in orkester, se bo začela danes dopoldne v knjigarni Glasbene Matice. Cene sedežev po po 30, 21, 22, 20, 15 in 12 lir, stojišča 8 lir, dijaška po 6 lir. Občinstvo opozorjamo ne ta koncert, ki bo v veliki unionski dvorani. Začetek točno ob 7. zvečer, konec ob 9.

Za nocojšnji simfonični koncert je še dovolj stojšč na razpolago v knjigarni Glasbene Matice, zato opozorjamo vse prijatelje simfonične glasbe, da si kupijo vstopnice še v teku dneva. Koncert bo v veliki unionski dvorani, začetek točno ob 20. Simfonični orkester bo izvajal pod vodstvom dirigenta D. M. Šijanec naslednji spored: 1. Verdi: predigra k operi Sicilijanske vešernice; 2. Čajkovskij: 5. simfonija; 3. Dvořak: Dva slovanska plesa.

H. P. JACOBSEN:

„BORBA Z BOGOVI“

Je česti roman »DOBRE KNJIGE«, ki je pravkar izšel. Prevedel ga je RUDOLF KRESAL. — Knjiga se dobi v upravi naših dastov v Narodni tiskarni in v vseh knjigarnah. Broširana velja 10 lir, vezana pa 25 lir.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Ponedeljek, 12. aprila: Zaprto.

Torek, 13. aprila, Zaprto (Ponavljanja skusnja).

Sreda, 14. aprila, ob 18.30: V času obiskanja. Red Sreda.

Četrtek, 15. aprila, ob 18.30: Veliki moč. Izven. Cene od 15 lir navzdol.

Pastijonska igra »V času obiskanja« v Drami. Naša Drama je v teku petnajstih let že nekoliko ustvarila tradicijo, da uprizarja o posnem in o velikonem času pastijonsko igro, ki jo je napisal prvotno E. Gregorin skupaj z o. Tomincem, kasneje pa je Gregorin sam nanovo uporabil evanđeljske snov o Jezusovem poslanstvu v igri »V času obiskanja«. To delo je tudi letos na sporedu naše Drame. Vloge so domala nanovo zasledene, kar bo dalo letošnji prestavi novo zanimivost. Igra je postala popularna v najširših narodovnih plasteh, za našim gledališčem so jo uprizarjali vsi drugi manjši odri. Predstava bo igrana v tekočem tednu, natančneje objava v gledališkem sporedu. Jezusa bo predstavljal E. Gregorin, ki je delo tudi zrežiral.

OPERA

Ponedeljek, 12. aprila, ob 18: Obuti maček — Sirota Marko. Prireditelj G. L.

Torek, 13. aprila, ob 18: Janko in Metka. Red A.

Sreda, 14. aprila, ob 18: Madame Butterfly. Red B.

Četrtek, 15. aprila, ob 18: Evgenij Onegin. Red Četrtek.

E. Humerperink: »Janko in Metka«. Opera v treh dejanjih. Osebe: oče — Janko, mati — Poljčeva, Janko — Golobova, Metka — Mlejnikova, Hrustaj — baba — Karlovec, Trost — možek — Barbičeva, Rostmožek — Urbančeva. Dirigent: Niko Stritar; režija in scena: C. Debevec; zborovodja: R. Simoniti; koreograf: V. Golovin; načrti za kostume: J. Ilfanova.

Radio Ljubljana

Pogled v zgodovino Dolenjcev

Tudi bavarski plemiči Andechs-Meranski so imeli dokaj veliko besedo na Dolenjskem. Njih glavna posestva pa se sicer nahajajo po Gorenjskem, Stajerskem in Istri. S svojimi posestmi in spretno rodbinsko politiko pa njihova moč v 12. stoletju izredno narasla in so kmalu posegli tudi na Dolenjsko, kjer jim je cesar Friderik I. za razne usluge podaril Cernomelj, Metliko in Kočevje, dasi ravno so bila ta mesta prav za prav pod hrvaško oblastjo. Leta 1273, pa jim je podelil Kranjsko in Istro kot državni fevd. Po smrti oglejskega deželnega upravitelja na Kranjskem Bertolda IV. leta 1294, so podelovali vse obsežne fevde na Dolenjskem in Bertoldov sin Henrik si je z ženitvijo z edino hčerjo Alberta Višnjegorskega pridobil obširna posestva Višnjegorskih gospodov. Na ta način so vsaj začasno popolnoma izpodrinili oglejskega patrijarha iz svetne oblasti.

Zaradi tolike razkosanosti in podeljenosti Dolenjske ni čudno, da ni mogel noben cerkveni ali posvetni velikaš priti do odločilne veljave in ustanovitve tako močno dinastije, ki bi združevala pod svojim okriljem večino pokrajine. Glavni vladarji Dolenjske, oglejski patrijarhi, ki so z malimi presledki vladali skoraj 300 let, radi odpora od strani ostalih posvetnih velikašev, lastnikov velikih kompleksov dolenjske zemlje, niso mogli nikoli nesporno izravnati svoje svetne oblasti. Na drugi strani pa so si tudi sami oglejski patrijarhi vse premalo brigali za vladno podeljevanje jim pokrajini in so prepustili vodstvo dežele svojim deželnim upraviteljem. Vse to pa je moralo nemovno dovesti do ostre borbe za politično prevlado, ki je dosegla svoj vrh v 13. stoletju.

Po nenadni smrti patrijarha Sigeharda je leta 1077, cesar Henrik odzvel med drugim tudi Dolenjsko oglejskemu patrijarhu in jo podelil bratu Koroškega vojvode Luidpolda Henriku Epensteincu.

Ki si je zelo prizadeval za naselitev Nemcev po vsej deželi. Toda že leta 1093, prejme Dolenjsko ponovno tedanji oglejski patrijarh Ulrik I., brat Koroškega vojvode Henrika Epensteinskega. V 12. stoletju pa stoji tudi Dolenjska v znamenju ostre borbe med Staufovci in Velfovci. Večina dolenjskih velikašev z oglejskim patrijarhom Sponheimovci, Andechs-Meranski grofi in Babenberžani je na strani Staufskega kralja Filipa.

Ko pa je bil leta 1208, Filip umorjen, je bil obdolžen soudeležbe na tem umoru tudi Andechs-Meranski grof Henrik in kralj Oton Velf, ki je bil medtem priznan za kralja, ga je po razsodbi knezov predklican in razsli. Vsa njegova številna posestva in fevde na Dolenjskem, kakor tudi Istro in ostalo Kranjsko je podelil Ludviku Bavarskemu. Temu pa se je uprl oglejski patrijarh Volfer, ki je kaj kmalu tudi dosegel, da se je Ludvik odpovedal najprej Bavarski in kasneje tudi Kranjski z delom Dolenjskega; ta del Dolenjske je tako že tretjič prišel v upravo oglejskega patrijarha. Po Volferjevi smrti leta 1228, pa se je potoevalo za Kranjsko z Dolenjskim njegov brat Oton VIII. Burgundski, vendar je še isto leto odstopil od svojih zahtev v korist svojega brata Bertolda, nadškofa v ostri Kalči in hrvaškega bana, ki je bil tega leta imenovan za oglejskega patrijarha. Bertoldu se je še isto leto posrečilo, da je dobil Belo krajino s Črnomljem in Metliko ter tako združil v svoji oblasti vso Dolenjsko s Kranjsko kot kranjski mejni grof.

Vso oblast nad Dolenjskim je prepustil Bertold svojemu bratu Henriku, ki je tu po več čisto nemoteno vladal kot prvi deželni glavar. Po njegovi smrti leta 1228, je prišlo do ostrega spora za dediščino med njegovima bratoma patrijarhom Bertoldom in vojvodo Otonom, dočim je njegova vdova Zofija iz rodu Višnjegorskih odšla v samostan. Toda že leta 1230, je cesar dal med drugim tudi Dolenjsko Bertoldu v fevd in je le-temu tako uspelo, da končno sam zavladal nad Dolenjskim in ostalo Kranjsko.

Zdaj pa je dobil Bertold prav nevarnega tekmeca v Babenberžanu Frideriku II. Bojevitim, ki je imel svoja glavna posestva sicer na Stajerskem. Friderik je leta 1229, izkoristil denarne težave, v katere je zaslila brziška škofija in odkupil od nje fevde na Dolenjskem, predvsem ozemlje med Mimo in Krko. Razen tega se je istega leta oženil z Agnezo, hčerjo vojvode Otona in nekdanjega patrijarha Bertolda, tako priženil večji del andeških in prejšnje višnjegorske dediščine ter prevzel med drugim tudi gospodstvo nad Višnjo goro, Mehovim in Metliko. Vendar pa je radi notranjih sporov cesar leta 1236, preklinal Friderika, kar sta izrabila oglejski patrijarh Bertold in koroški vojvoda Bernhard in do dobra upustila vsa njegova dolenjska posestva. Toda že čez tri leta se je Babenberžan pomiril s cesarjem ter dobil nazaj vsa svoja posestva in naslov »Gospod Kranjske«.

S smrtjo Friderika II. leta 1246, je izumrl Babenberški rod in vsa njegova dolenjska posestva so prešla ponovno v last breznske škofije, oglejski patrijarhi pa so se polastili naslova »Gospod Kranjske«. Že je kazalo, da bo končno le postal oglejski patrijarh pravi gospod Dolenjskega, toda spor med papežem in cesarjem, v katerem je Bertold zavzel nasprotno stališče, mu je ponovno prekriljal te račune. Cesar mu je odvzel Kranjsko z Dolenjskim ter postavil posebnega državnega upravitelja za te dežele. V skrajni stiski se je Bertold približal Sponheimovcem, ki so pa kaj kmalu izpodrinili samega patrijarha. Sponheimovec vojvoda Bernhard se je hitro polastil dolenjskih brziških posestev, s čimer je postavil prve temelje svojemu kasnejšemu gospodstvu na Dolenjskem.

Na Kranjskem in v pretežnem delu Dolenjske je cesar medtem postavil za državnega namestnika goriskega škofa.

Ki pa nikakor ni mogel uspeti proti združenima oglejskemu patrijarhu in Sponheimovcu. S smrtjo Bertolda leta 1251, je prenehala zveza med obema zaveznikoma, kar pa tudi ni prpomoglo goriskemu škofu do zaželenega gospodstva. Sponheimovec Bernhard je namreč zapustil tudi vsa dolenjska posestva svojemu snu Ulriku II., ki se je že leta 1248, oženil s Friderikovo vdovo Agnezo, priženil je številna

dolenjska posestva ter postal končno leta 1256, po očetovi smrti vojvoda Koroške, gospod Kranjske in slovenske krajine; združil je pod svojo oblastjo vso Dolenjsko z Belo krajino in popolnoma izpodrinil oglejskega patrijarha iz dolenjske zemlje. Prvič v svoji zgodovini je bilo sedaj Dolenjsko združeno pod enotno, močno dinastično oblastjo. Vendar pa je bil Ulrik, čigar mati je bila Premyslova teta, popolnoma pod nadzorstvom češkega kralja Premysla Otokarja, ki si je posebno prizadeval navezati čim tesnejše odnose z oglejskim patrijarhom. Zategadelj je tudi skušal uglediti vsa nasprotstva med Ogle-

jem in Sponheimovci ter je posređoval 1261. pri miru med oglejskim patrijarhom in vojvodo Ulrikom v Cedadu. Po mirovni pogodbi se je Ulrik zavezal, da bo poleg odškodnine vrnil oglejskemu patrijarhu tudi vsa dolenjska posestva, ki jih je odvzel oglejski cerkvi ter grad Turjak. Vse to pa mu je dal oglejski patrijarh ponovno v fevd.

Ta mir je močno omajal Ulrikovo gospodstvo na Kranjskem. Tudi njegov zakon z Agnezo ni bil prav srečen ter je ostal brez potomstva. Leta 1262, je umrla Agneza in zapustila gospodstvo na Kranjskem ne svojemu možu, marveč svojemu

Pred gospo je mladenič snel klobuk. »Vi se imenujete Erminija, kaj ne?« je nenadoma vprašal. »Toda, kaj vam pade na um? Kako si drznete...« »Se imenujete Erminija, da ali ne?« »Da, imenujem se Erminija, toda ne poznam vas.« Mladenič jo je strmo pogledal v oči. »Niti jaz vas ne poznam. Nasprotno, naj vam povem, da vas prvič vidim. Toda, kljub temu vam zagotavljam, da vem vse o vas. Vem, da ste poročeni, da imate stanovanje s tremi sobami in vrtič, v katerem so poljske miši v nekaj dneh napravile veliko škodo... In vem, da se vaš mož imenuje Bruno in da vam je zelo žal, ker se nimate otrok. Točno?«

Zena, ki je postala bolj pristopna, je potrdila.

»Da, točno...« »Predvčerajšnjim ste oprali perilo in potem ste ga dali sušiti na dvorišče — 87 kosov, med katerimi je bilo kar 5 srajc vašega moža.«

»O, zdaj razumem!... Vi stanujete v bližini!...«

Mladenič je odkimal in potegnil svojo denarnico.

»Danes sem prvič v tem mestu. Dospel sem zjutraj iz Nemčije. Evo, tu je moj potni list s pečati obmejnih oblasti. In to je moj vozni listek. Pred štirimi urami sem bil še v tujini. Ali vam zadostuje?...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

Ženska in smrt

Z mladim, lepim dekletom sem nekoč premišljeval o tej črni zadevi. Ko sem jo vprašal, ali se ne boji smrti, je vzdihnila in odvrnila:

»Bojim se — zelo se je b. j. n. Zmeraj vidim v duhu, kako skačejo pod zemljo žabe name in jim ne morem ubežati.«

To je ljubko, ali ne? Toda kako lopo je bilo šele to, kar mi je dejala neka druga edina ljubljena na uho, mehko in srčno: »Kako žalostno, da bom morala nekoč umreti, kajti takrat bom tudi tebe pozabila.«

Spominjam se še tretjega priznanja ženske, ki je mislila na smrt, in hudo mi je ob tem spominu:

»Skupaj umreti, to mora biti vsaka pesem ekstaze!«

In nekaj tudi ljubkih neznatnih zgodbic iz starih knjig se spominjam:

Neka markiza de Choiseulova je umirala. Njen spovednik je sedel pri postelji in hvalil vse lepote onstranstva.

Tedaj je odprla markiza oči in ga ozmerjala z umirajočim glasom:

»Ali ne znate povedati nič zanimivejšega?«

Ta markiza je živela v 18. stoletju.

In iz 18. stoletja je bila tudi tista vojvodica de Montpensierova, ki je trdila, da jo samo nekaj skrbi: da bo morala nekoč gola vstati od mrtvih, kajti tega ne bo mogla prenesti.

Napoleon je imel med drugim tudi lepo in ponosno sestro, ki ji je bilo Pavlina ime. O njej pripoveduje izročilo, da je umrla z ogledalom v roki. Do zadnjega diha je gledala na svoje lase in na črte svojega obraza.

Proč Marijo Stuartovo, o kateri govore, da je bila ena najlepših kraljic, so začeli nekoč dvorjani šepetati, da se nekdo stara.

Marija Stuartova je dvignila glavo in ponosno rekla:

»Kraljica se ne postara, ampak le umre.«

Resnično kraljevski odgovor!

Siroti je bil res prihranjeno staranje. Nekaj let pozneje so jo obglavili. X.

Strniški:

Kritika

Upokojenec Neroda in njega že znani dvojniki Narobe sta se šla v soboto opoldne v drevoredu. Neroda je prištokljaj z leve, Narobe pa je prišvedral z desne strani. Deset korakov — morda je bilo pol koraka več ali manj — pred spomenikom in natočeno tri korake drug od drugega sta se hkrati, kakor na višje povelje, ustavila. Neroda se je zavrtel na desni peti, Narobe pa se je zasulak na levi, da sta si bila oba obrnjena bolj proti spomeniku.

Neroda si je zasenčil čelo, zakaj od svetlega bronza se je odbijalo žarko sonce in mu jemalo vid. Iztegnil je svoj dolgi in suhlj vrat, da mu je močno izstopilo Adamovo jabolko, ki se je premikalo gori in dol, kakor se premikajo prsti na strunah tega ali onega instrumenta, ki jih prebira umetnik.

Prav tako se je tudi Narobe pripravil, da bi strokovnjaško premeril umetniško višino vrednosti spomenika. Toda pogledal je preveč kvišku, zakaj silna se mu je zaletela v sapnik, da se je začel daviti. Ko ga je Neroda nekajkrat potolkel po hrbtu, mu je malce odleglo, da se je oddahnil in šele zdaj šel z očmi trikrat po spomeniku gori in dol...

Neroda: — No, kaj deš?

Narobe: — Kaj praviš ti?

Neroda: — Lep je, vreden glavnega mesta.

jem in Sponheimovci ter je posređoval 1261. pri miru med oglejskim patrijarhom in vojvodo Ulrikom v Cedadu. Po mirovni pogodbi se je Ulrik zavezal, da bo poleg odškodnine vrnil oglejskemu patrijarhu tudi vsa dolenjska posestva, ki jih je odvzel oglejski cerkvi ter grad Turjak. Vse to pa mu je dal oglejski patrijarh ponovno v fevd.

Ta mir je močno omajal Ulrikovo gospodstvo na Kranjskem. Tudi njegov zakon z Agnezo ni bil prav srečen ter je ostal brez potomstva. Leta 1262, je umrla Agneza in zapustila gospodstvo na Kranjskem ne svojemu možu, marveč svojemu

Pred gospo je mladenič snel klobuk. »Vi se imenujete Erminija, kaj ne?« je nenadoma vprašal. »Toda, kaj vam pade na um? Kako si drznete...« »Se imenujete Erminija, da ali ne?« »Da, imenujem se Erminija, toda ne poznam vas.« Mladenič jo je strmo pogledal v oči. »Niti jaz vas ne poznam. Nasprotno, naj vam povem, da vas prvič vidim. Toda, kljub temu vam zagotavljam, da vem vse o vas. Vem, da ste poročeni, da imate stanovanje s tremi sobami in vrtič, v katerem so poljske miši v nekaj dneh napravile veliko škodo... In vem, da se vaš mož imenuje Bruno in da vam je zelo žal, ker se nimate otrok. Točno?«

Zena, ki je postala bolj pristopna, je potrdila. »Da, točno...« »Predvčerajšnjim ste oprali perilo in potem ste ga dali sušiti na dvorišče — 87 kosov, med katerimi je bilo kar 5 srajc vašega moža.« »O, zdaj razumem!... Vi stanujete v bližini!...« Mladenič je odkimal in potegnil svojo denarnico. »Danes sem prvič v tem mestu. Dospel sem zjutraj iz Nemčije. Evo, tu je moj potni list s pečati obmejnih oblasti. In to je moj vozni listek. Pred štirimi urami sem bil še v tujini. Ali vam zadostuje?...« »Uf!...« »Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

»Ali morda poznate gospo Castelluccio?«

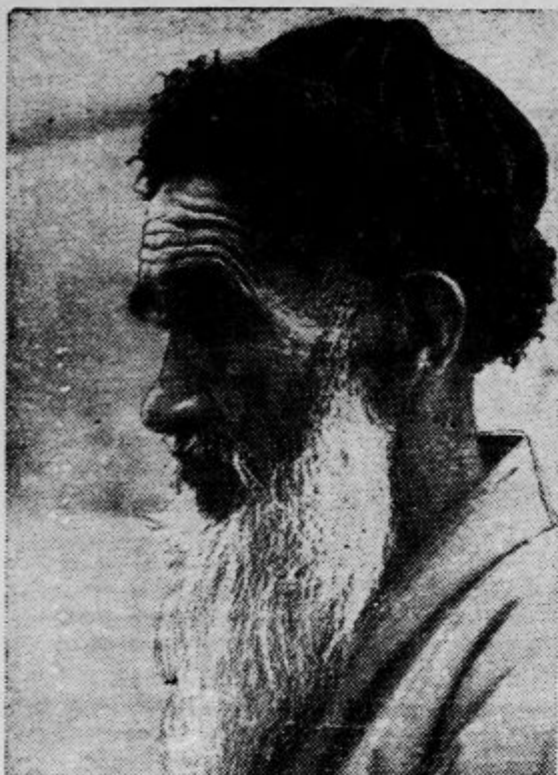
»Nikdar je nisem videl! Toda, povrnem...«

»Uf!...«

»Vem še marsikaj...« je z gotovostjo vzklimal mladenič. »Vaš mož je državni uradnik, ki zasluži 2000 lir na mesec. Z njim je v uradu tudi neki gospod Castellucci. Ta gospod je oženjen z neko plovilasko, ki je pred kratkim kupila nov klobuček, ki pa ji nikakor ne pristaja. Poleg tega pa si je dala preurediti obleko, ki jo je nosila lansko leto.«

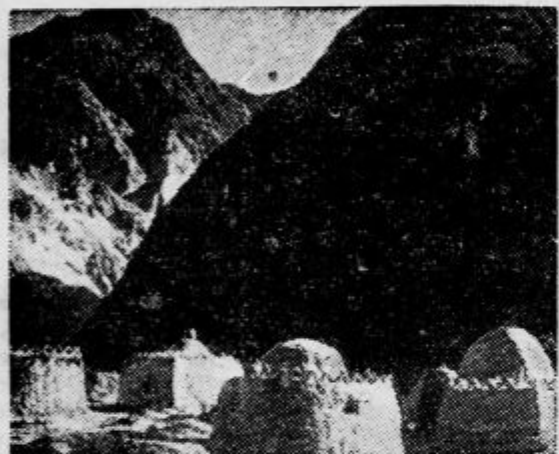
sorodniku ogrskemu kralju Beli IV., ki pa je podelil že naslednje leto gospodstvo na Kranjskem zagrebškemu prostu Tobiju Bogodu. Toda ta je bil Gospod Kranjske in tako tudi Dolenjskega le po imenu, dočim je vlad

Nomadski Kirgizi in njihov konj

Star Kirgiz

Kirgizi so tatarski narod nomadskega življenja prebivajoč v prostranih stepah, ki se razprostirajo vzhodno in severovzhodno od Kaspijskega morja med rekami Uralom, Tobolom in Irtyšem ter segajo na jug do Sir-darje in Džua. Ime Kirgiz je tatarskega izvora in je sestavljeno iz kir-stepa ter kis ali gis, kar pomeni potovanje. Narod sestaja iz štirih velikih plemen, ki štejejo okoli tri milijone duš. Plemena se imenujejo: Velika orda ali Kidži džis, Mala orda ali Ulu džis, potem je plemo Kazakirgizov in pa Adajevsko plemo. Zadnje plemo je od vseh najbolj pomaknjeno proti zahodu. Svoja zimska (zimovka) ima ob severnih obalah Kaspijskega morja. Pozimi namreč prebivajo Kirgizi v svojih amazankah, štirioglatih kočah iz trstja in

Kirgiško pokopališče

Mata. Vsak rod s 5-50 kočami tvori občno ali aul. Več aulov skupaj ima svoje pašne prostore, kjer se pase živina pozimi. Živina je vedno na prostem, tudi v zimski dobi, ko nastopi mráz in zapade sneg. Na zimo dobi daljšo in gostejšo dlako, ki zraste konjem celo do 15 cm dolga, da so kuštravi kakor medvedje. Na zimski paši razkopljejo konji, govedo in ovce sneg, da pridejo do hrane. Kamele tega ne znajo, zato se jim mora pozimi skrbeti za krmo. To pa oskrbi ponajveč narava sama. V eter namreč nanosi na zimo oblake grmičevke nekega osata, ki mu Kirgizi pravijo »periktopolje« (se trklja po polju) in ki je glavna hrana kamelam, v soteske in zatista v ogromnih množinah in tja gonijo

V bivališču premožnega kirgiškega poglavarja

Z desne pa istočasno pridraja z visoko dvignjeno gorjako Narobe, ki mu je palica očitno za kačipot, zakaj kadarkoli jo nameni na desno, privzdigne tudi Narobe desno nogo ter jo bliskovito iztegne na desno; če pa okrene gorjako proti levi, zaklepe tudi leva noga v smeri na levo. Tako pritelovadi do vznjožja spomenika ter obsesti na desni spodnji stopnici podstavka.

Neroda (sam zase): — Edini prijatelj in tovariš, drug in dvojni, ki je samotno zapustil. In vendar je prav imel, zakaj smrtno sem ga razžalil. Jaz, vseh grdob, mu nisem dal veljati, čeprav sem bil prepričan, da ima prav. On edini je imel prav.

Narobe (sam zase na nasprotni strani): — Pol stoletja sva bila prijatelja. Skoraj štirideset let sva skupaj pajdašila, zdaj pa naj bo vsemu konec!

Neroda (poslušaj, nekoliko glasneje): — Če bi zdajci prišel Narobe, za odpuščenje ga poprosim, kakor gotovo sedim ves skrušen pod spomenikom. Vem, da mi odpuščenja ne bo odrek, zakaj vedno je bil mehkega značaja in usmiljenega srca.

Narobe (glasno na drugi strani): — O Neroda, kje si, da se ti izpovem? Za vse nerodne besede, ki sem jih zakrivil, se bom pokoril, samo, da mi odpustiš.

Neroda: — Kje tičiš, da te slišim, pa te ne vidim? Glej, s tegale mesta slovesno izjavljam, da si včeraj imel prav ti, ko si tako kategorično izjavljal in izjavil, da je preizkus.

potem kamele na pašo. Milo zimo prestane živina navadno brez vsake neizgode. Katastrofa pa nastane, če se napravi pod snegom poredica (džut). Takrat živina ne more do trave in če se led v nekaj dneh ne otaja, pogine skoraj vsa.

Ko nastopi pomlad in stepla ozeleni preneha zimovka

In vse plemo so vzdigne na kočevanje. Od mesca marca pa tja do konca oktobra ni več stalnega bivališča. V ogromnem krogu na vzhod od Irtyša, na sever do sibirskih železnic, zapadno do južnih obronkov Urala in potem mimo Orska proti jugu do zimovališča se prestavlja plemo s svojimi čredami. Aksakal, gospodar in poveljnik oddela, kje se bo paslo in kako. Pašni prostori zavzemajo po kakih 15 km v premeru. V njem ali vsaj blizu kje mora biti voda, kajti živina mora vsak dan na »vodopoj«, le kamelam zadostuje, da si napolnijo gobaste stene svojih želodcev z vodo na dva do tri dni. Razen v rekah in potokih, ki jih je v stepah le malo, se dobi čista pitna voda tudi v nižje ležečih kotlinah in strugastih ponorih, kjer pa v vročem poletju presahne. Na pašnem prostoru imajo prednost konji in šele za njimi se pase goved in ovčad, kajti konji ne marajo trave, ki ima zadah po govedu ali celo po ovčah. Trava, po kateri se živina najrajši pase, se imenuje »kovile«, je izredne hranilne vrednosti.

Konji se pasejo v tropičih, kasjaki, ki imajo po enega žrebca in 10-20 kobil.

Žrebec je vodnik in gospodar kasjaka. Pet ali šest kasjakov stvarja tabun, ki ima zopet svojega vodilnega žrebca. Za to vodniško mesto bijejo najmočnejši kasjaški žrebci čisto krvave boje. Žrebca tekmeča se drhteč vzpenjata visoko drug proti drugemu in se hropeč grizeta v vrat, da večkrat brzga kri daleč na okoli. Če odstraniš tabunskega žrebca vodnika, to kaj kmalu opazijo kasjaški žrebci in čez dve, tri ure se že bijejo za vodstvo tabuna. Konji nočujejo stoji; uležajo se kvečjemu za kak pol ure ali še ne. Breje kobile uživajo v kasjaku posebno pozornost. Zlasti zadnje dni pred ožrebitvijo ji odstopajo družice boljše pašo in dajejo prostora za nemoteno gibanje ter ležanje ponoči. Ko se je ožrebita, prihajajo kobile veselo k nji in jo ovahavajo s posebnim hrzajočim glasom, kakor bi ji hotele izraziti iznudenje in svojo radost. Če je plemo na pohodu, se novo rojeno žrebe pelje prvi dan na vozu, naslednji dan pa že napravi ob materi svojih 20 do 25 km pota peš.

Če preti konjski čredi nevarnost, poženejo žrebci in kobile mladino skupaj in jo obstopijo. Kobile se postavijo tako, da imajo mladino za seboj, žrebci pa nasprotno, da bi mogli napadalec obdelati s kopiti zadnji nog. Glavni žrebec obkroža svojo vojsko, pazi na red in prvi napade nasprotnika.

Kirgiški konji so primeroma nizki, pa krepkih nog s skoro navpičnimi kopiti. Glava je koščena, velika, vrat dolg in kamelje usločen; griva je precej dolga in višča; zadnji del trupa je strm; rep je nekoliko pod korenino porasel z žimo, ki sega do tal. Na konja s kratkim, prištrizenim repom Kirgiz ne sede. Barve so kirgiški konji različno rjave, pa tudi belci, vranci in rumeni so zastopani. Po vsej verjetnosti so potomci divjega konja tarpana (equus gmelini), ki je še v 19. stoletju živel v stepah ob Dnjepru, prej pa bil razširjen tudi v ostali Evropi, zlasti v njeni severni polovici. Primešana jim je najbrže tudi kri kobdskega divjega konja (equus przewalski) iz Džungarije. Kirgiški konj

je vztrajen, trpežen in ima dobro razvite čute, zlasti vonj mu je izvrsten.

Prijatelj pisca teh vrstic, ki je živel polni dve leti med Kirgizi,

je med drugimi zanimivostmi iz tamošnjega življenja povedal tudi naslednji doživljaj s kirgiškimi konji.

»Mesca maja leta 1922 smo nakupili v Semipalatskemu in drugod ob Irtyšu tabun 280 konj za neko državo. Gnali smo ga čez stepe v 2000 km oddaljeni Orsk na železnico. Med Adbasarom in Almolinskem nekje smo zašli v stepe brez vode in nismo vedeli ne kam ne kod naprej. Razposlal sem nekaj jezdecev na vse vetrove gledat, kje bi bila voda, kajti konji že ves

dan niso pili in so bili že močno opešali. V dveh dneh so se izvidniki vrnili, ne da bi mogli poročati o uspehu. Konjem so upadli boki in dlaka se jim je »upalila«, to se pravi, da so se vršički dlake ukrivili in postali sivkastobeli. Največja nevarnost je bila, da nam vsi konji, seveda tudi jezdi, od žeje poginejo. Najstarejši Kirgiz, mož pri osemdesetih letih, ki pa je sedel v sedlu kakor mladenič, svetuje, naj damo živanim, ki smo jih sicer okoli njih jezdec vodili mi, prostost, da si same izberejo pot do rešilne vode. Zaježdili smo za tabun in ga prepustili samemu sebi. Brž se je postavil na čelo krdele žrebec in prevzel vodstvo. Kake tri ure se v počasnem koraku pomikamo v smeri, kakor nas je vodil žrebec. Kar zarezgata vodnik, dvigne glavo in preskoči v drnec: v petih minutah smo bili pri ponoru z najčistejšo vodo.

S. B.

Prišel je svetli cvetni teden...

Zdravko Oevirk:

Ljubezen

»Ljubim,« je rekel Ami in jo je poljubil na lice.

Bil je večer. Zadnji sončni pramen se je igral na njenih lasih. Vetr jima je prinašal vonj rož v uto na vrtu.

»Ljubim,« je rekla Leda in se ga oklenila.

Gledala sta zahajajoče sonce in sta čutila mrak, ki se jima je bližal. Niju oči so bile vlažne od solz. Tako sladko jima je bilo pri duši.

»Življenje brez ljubezni je kakor zemlja brez sonca,« je rekel Ami. Leda je molčala. Kako pa naj izrazi vso to tiho srečo, ki je gorela v njenem srcu!

Noči so pota po katerih romajo zaljubljene duše in so obenem lek in dišave. Kakor zdravilen vonj bega ob zorečih pomladi.

Leda šteje sedemnajst let in je čisto otrok. Polt njenih lic in rok je bela kot da se je še ni dotaknilo življenje. Zanj je se vse samo sanja. Te svetle, plahé oči ki molče in vendar toliko povejo, ta mehki žamet las, ta drobna ustka, ki so v svoji zaokroženosti kakor odsev njene duše. Moj Bog O Ami Ami! Padi na obraz in molj njeno lepoto. Ljubi jo za dobroto njene ljubezni do tebe. Mlad si. Tvoja lepota se zrcali v njeni. Tvoja otročkost se brati z njeno.

»Ljubim gore,« je rekla Leda. In sta šla. Sonce je vstalo za svojo pot po nebu. Gledala

sta let ptičev in b'la vedno bolj razigrana.

»Kar tu bi ostala, tako je lepo,« se je smejala. »Tu si tako proč od sveta. Sam, in nebo je tako blizu. Zakaj nama ni mogoče?« je zavnela z otožnim glasom.

Prišla sta do pastirjev, ki so pasli krave in Leda se kar ni mogla odtrgati od njih. Božala se krave in spravevala pastirje. Prav posebno ji je ugajal tisti pastir s sanjivim pogledom. V rokah je držal vrbovo piščal in se tako lepo smejal. Vse je hotela vedeti. Kakšno je jutro v gorah, kako je v dežju kako v nevihti. Da, celo po imenih krav je vprašala. Ah, Leda, otrok.

Potem sta sedla na skalo in Ami je vzel njeno roko v svojo. Gledala sta v dolino in Ami ji je poljuboval prste.

»Glej tiste ptiče,« je kazala Leda na nebo.

»Ali jih moreš prešteti?«

Ami je šel. Naštel jih je dvajset. »Prav kolikor imam let,« se je čudil.

Leda je molčala. Mislila je na pastirja: tudi on jih šteje kakšnih dvajset. Potem pa je kar tako vprašala: »Kaj praviš, ali ni dolgčas pastirjem? Tako sami so.«

»Njim ne more biti dolgčas,« je hitel Ami, »saj vidijo njih vesele obraze. Zd se, ko da so tu rojeni in da je pastirovanje njihov prvi in zadnji namen.«

»Kako so srečni,« je blagovajala Leda.

Sonce jima je obračalo hrbet. Vstala sta in šla. Nazaj grede sta zopet srečala pastirje.

Leda je namenoma vrgla na tla robec in čez čes ko sta bila že daleč, se je spomnila, da je nekaj izgubila. Opravičila se je in stekla nazaj. ... Ko se je potem vrnila z robcem, je bil njen obraz oblit z rdečico.

Tisto noč sta prenočila v gorah in drugi večer sta se vrnila domov. Leda kar ni mogla zaspati. Mislila je na pastirja in na vso lepoto, ki jo je videla tam gor. Tudi drugi dan je bila zamišljena. Njeni pogledi so bili tako plahbi in misli tako raztresene, ko da se še ni vrnila iz gor.

Ami je hodil potrki okoli nje in se čudil njeni molččnosti. »Bolna ni,« si je govoril, »saj je bila še včeraj tako razigrana.«

»Leda, kaj je s teboj?« ga je zaskrbelo.

Leda se je prisiljeno nasmejala: »Saj ni nič, le trudna sem še.«

Ami je verjel. Kako pa naj Leda laže! Angel! Pustil jo je samo, da se v miru spočije.

Poletje se je bližalo koncu. V zraku je bilo nekaj težkega, kakor duh po zrelem žitu, po polnih grozdih.

Ami je hodil po travniku in trgjal cvetke. Spletal jih je v venec. Sonce še ni vstalo in njegovi čevlji so bili mokri od rose. Obraz mu je žarel in na glas je ponavljal besede, ki jih bo govoril danes za njen god.

»Leda, Ljubezen moja, Vse, kar ima človek na razpolago, da izrazi vso največjo lepoto, je premalo za tvojo. Leda, ni besede, da bi ti dopovedal, kako te ljubim. Ti moja sreča! Ti moje vse.

»Danes je tvoj god. Rad bi ti kupil kaj imo-

Popotnik

Popotnik je romal. Stal je na razpotju, dolgo, dolgo premišljeval in — ohromel.

Ohromel je, ker je dolgo premišljeval, namesto da bi delal in romal.

Romaj!

Popotnik je romal.

Primerjal je in vedno znova primerjal ter — ohromel.

Ni romal naravnost k cilju, ni štel korakov, ampak je meril razdaljo od ene točke do druge.

Romaj!

Odkod...? Kam...?

Od rojstva do smrti?

Ne, iz večnosti v večnost!

Voda nesmrtnosti

Bhagavad Gita pravi:

»Komur svet ne zadaje skrbi, kdor je toliko svoboden in vzvišen, da ga ne omajejo veselje, strah ali srd, tega ljubim.

Kdor ne pozna navezanosti ali ločenosti, kdor ne žaluje in nima pohlepa, kdor opušča ono, kar prinaša srečo ali nesrečo, ta mi je drag.

Kdor enako ceni prijatelja kakor sovražnika, komur je enaka poštenost in nepoštenost, kogar ne motijo niti vročina, mráz, radost ali bol, kdor ni od ničesar odvisen, kdor je vzvišen nad grajo in tiho prenaša svojo usodo, kogar ne veže pohlep in me v svojem sklepu trden časti, ta mi je blizu.

Kdor pa je pil vode nesmrtnosti in je prežet s silno vero usmeriti svoje prizadevanje k meni ter me ljubi nad vse, tega tudi jaz ljubim nad vse.«

nitnega, ogrlico ali zlat prstan, pa ne morem. Le rož sem natrgal, ki jih imaš tako rada. Ko sem jih trgal, sem mislil nate in ti z vsako cvetlico želim zdravja in sreče. Vzemti ta živi dokaz, ki ti govori...«

Ko je bil venec spleten, je šel pod njeno okno. Srce mu je nemirno utripalo. Na pragu je stala njena mati in si brisala solze v predpasnik.

»Kaj se je zgodilo?« je planilo iz njega. Hipoma je bil ves zmeden. »Pa se ni Ledi kaj pripetilo?«

»Oh, Leda, Leda! Otroci moj!« je jokala mati.

Ami je bil ves nemiren. »Kaj je z njo? Kje je?«

Ami je obstal. Tiha groza je rasla v njem.

»Kaj je že sinoči ni bilo?«

»O pač. Bila je in se prav vesela. Ves dan je bila tako živa in zgornja, da sem se ji kar čudila. Zdelo se je, ko da nečesa nestrpno pričakuje. Prišel je večer. Njene oči so kar žarele. Govorila je vse mogoče in me spraševala, samo da sem ji morala odgovarjati. Večkrat me je objela in pobožala: Ti mamica, ti. Potem je umolknila, kakor da zadržuje jok in čez čas se je spet zasmejala... O, kje je zdaj?« je mati ihtela prekinila govor.

Nato ga je povabila, naj sede. V sobi je bilo tako prazno, tako žalostno. Nadaljevala je:

»Večkrat med dnevom mi je stavila tako čudna vprašanja, da sem kar ospanila: Mamica, kaj pa bi storila, če bi jaz umrla? — Kaj sem ji hotela odgovoriti drugega kakor: saj ne bi smela, tega bi gotovo Bog ne dopustil. Kaj pa naj bi počela jaz sama na svetu? Čemu bi mi bilo življenje? Leda je pomolčala, pa je rekla kar tako v opravičilo: Saj bi tudi jaz brez tebe ne mogla živeti... Tekala je po travniku in pred hišo pa zopet prišla k meni, ko da me neče pustiti niti za trenutek same. Bolj ko se je delal večer, bolj se me je tiščala. Povej mi še kaj o očetu, je silila. In pravila sem ji, kar sem ji prej že stokrat povedala.

Nato je hotela, da grem z njo pred hišo. Sedli sva na klopi in gledali zvezde. Vidiš tisto svetlo zvezdico? mi je kazala s prstom. Tista je moja. Pogledala sem jo in prav takrat se je utrlila. Leda je vsa vzdrgela in se me oklenila. Ne boj se! sem jo potolažila. Preden je legla spat, me je poljubljala in mi stiskala roko, ko da se poslavljaj. Kmalu potem je zaspala. Pobožala sem jo in si mislila, da je bila najbrže zato ves dan takšna, ker bo jutri njen god. Ko se danes zbudim, je bila njena postelja prazna. Prestrašena skočim pokoncu. Klicala sem jo in jo iskala. A nje ni bilo nikjer. Kje je vendar Leda? Potem najdem na mizi papir in roka se mi je tresla, ko sem brala.

»Moja mamica, zbogom! Oprosti, ker te zapuščam. Vem, da ni prav, ker ne povem, kam grem in zakaj. A ne morem drugače. Saj bom mogoče prišla nazaj. Če pa ne pridem, vedi, da je šla tvoja Leda v boljše življenje. Samo ne joči. Če boš jokala, bom čutila vsako tvojo solzo in mi bo hudo.«

»Bog ve, kam je šla?« je končala mati in solze so ji padale po licu. Amiju se je smilila. Tako rad bi ji pomagal, pa ni vedel kako. »Saj ni imela kam iti,« ji je dokazoval. »Mogoče se je le pošalila?« Kar tako je rekel, čeprav ni sam tega verjel. Mati ga je hvaležno pogledala in vedel je, da je bilo prav. Zakaj ji ne bi dal koščka tolažbe?

Nato je šel in se je na samem zjokal.

Danes je minilo leto in Leda še ni. Sonce je tako žalostno. Kaj je njemu pomlad, kaj poletje! Dolgi so dnevi in vse kar dela, je tako brez pomena. Če hodi po travniku ali po gozdu, ga mučijo spomini in ne ve, kam bi se dal.

Njena mati se vidno stara. Večkrat na dan gre Ami k njej in takrat mu pravi sama lepe reči o Ledi. Zdaj je že prepričana, da je ne bo več. Jokala bi, pa so ji oči že vse osušene. Tolažil bi jo, pa ve, da bi ji nobena tolažba več ne pomagala.

Zdaj misli samo še na to, da bi se preselil.

